

A szociális szövetkezet vállalkozások elmúlt tíz évének szerepe regionális munkaerőpiaci aspektusból

Dániel Zoltán András – Molnár Tamás – Porkoláb Patrícia Fanni

MRTT Vándorgyűlés
Nemzeti Közszolgálati Egyetem
2022. október 6-7

Tartalom

Fogalmi, jogszabályi háttér

Történet

Az ország releváns gazdasági mutatói 2012-ben

Anyag és módszer

Eredmények

„A szövetkezet olyan személyek **autonóm társulása**, akik **önkéntesen** egyesültek **egy célból**, **közös gazdasági, társadalmi és kulturális céljaikat közös tulajdonú és demokratikusan** irányított vállalkozásuk útján megvalósítsák.” (A Szövetkezés nemzetközi alapelvei, 1995)

„A szövetkezet az **alapszabályban** meghatározott összegű részjegytőkével alapított, a **nyitott tagság** és a változó tőke elvei szerint működő, jogi személyiséggel rendelkező szervezet, amelynek **célja a tagjai gazdasági, valamint más társadalmi** (kulturális, oktatási, szociális, egészségügyi) **szükségeinek kielégítésének elősegítése.**”

(Szövetkezeti tv, 2006)

„A szövetkezet a tagok vagyoni hozzájárulásából álló tőkével alapított, a **nyitott tagság** és a változó tőke elvei szerint működő, a **tagok gazdasági és társadalmi szükségleteinek kielégítésére irányuló tevékenységet** végző jogi személy, amelynél a tag kötelezettsége a szövetkezettel szemben vagyoni hozzájárulásának szolgáltatására és az alapszabályban meghatározott **személyes közreműködésre** terjed ki.”

(PTK, 2013)

A szociális vállalkozás fogalmának megközelítései

USA-UK megközelítés	Kanada-kontinentális Európa-megközelítés	Eltérő megközelítések	Kelet-európai modell
Fókuszban az egyéni teljesítmény, a társadalmi vállalkozó (social entrepreneur)	Fókuszban a közösségi elem, a kollektív irányítás	„Régi” iskola: alternatív kapitalizmus<> „Új” iskola: jobbított kapitalizmus	Kollektív irányítási modellek csődje. Fejlesztési források az első tíz évben, főleg amerikai forrásokból
Jellemzően nonprofit szervezet üzletszerűbb menedzsmentje, bevételeinek piaci alapra helyezése	A nonprofit működés nem fogalmi elem – a profitelosztás demokratikussága a fontos	„Német” iskola: piaci fenntarthatóság kell<>”Francia” iskola: állami beavatkozás a fontos	Civil társadalom – nonprofit szektor orientáció, USA-UK-értelmezés „organikusabb” lenne
Bármilyen területen innovatív megoldások (pl. akár környezetvédelem, oktatás vagy emberi jogok)	Jellemzően szociális területen működnek, az állami ellátást kiegészítve (eredet: Dél-Európa, hiányos jóléti állam)	„Olasz” modell: alulról induló önszerveződéses szervezetek	A források (EU) az európai modellt finanszírozzák
Vannak adókedvezmények, de nincs közvetlen állami támogatás	Jellemző az állami támogatás, sőt!	Ashoka-modell: kiemelt egyéni kezdeményezés támogatása	Társadalmi vállalkozás mint fogalom az EU-csatlakozással érkezett

2006 Nyitott tagság, a változó tőke elvei szerint működő, jogi személyiséggel rendelkező szervezet, amelynek általános célja tagjai gazdasági, társadalmi (kulturális, oktatási, szociális, egészségügyi) szükségletei kielégítésének elősegítése; munkanélküli, illetve szociálisan hátrányos helyzetű tagjai számára munkafeltételeket teremtése, tagjai szociális helyzetének javítása

2012 Önkormányzat is lehet tagja, munkanélküli kikerül, helyette munkaalkalom teremtés

Uniós és hazai pályázatok (TÁMOP 2.4.3, OFA)

TÁMOP-2.4.3.D Szociális gazdaság fejlesztése

5+1 kiírás (15-50 millió) – 359+1 nyertes

2013 Foglalkoztatási szövetkezetek

2016 Önkormányzat vagy nemzetiség önkormányzat tag kötelező

2019 Start szociális szövetkezetek

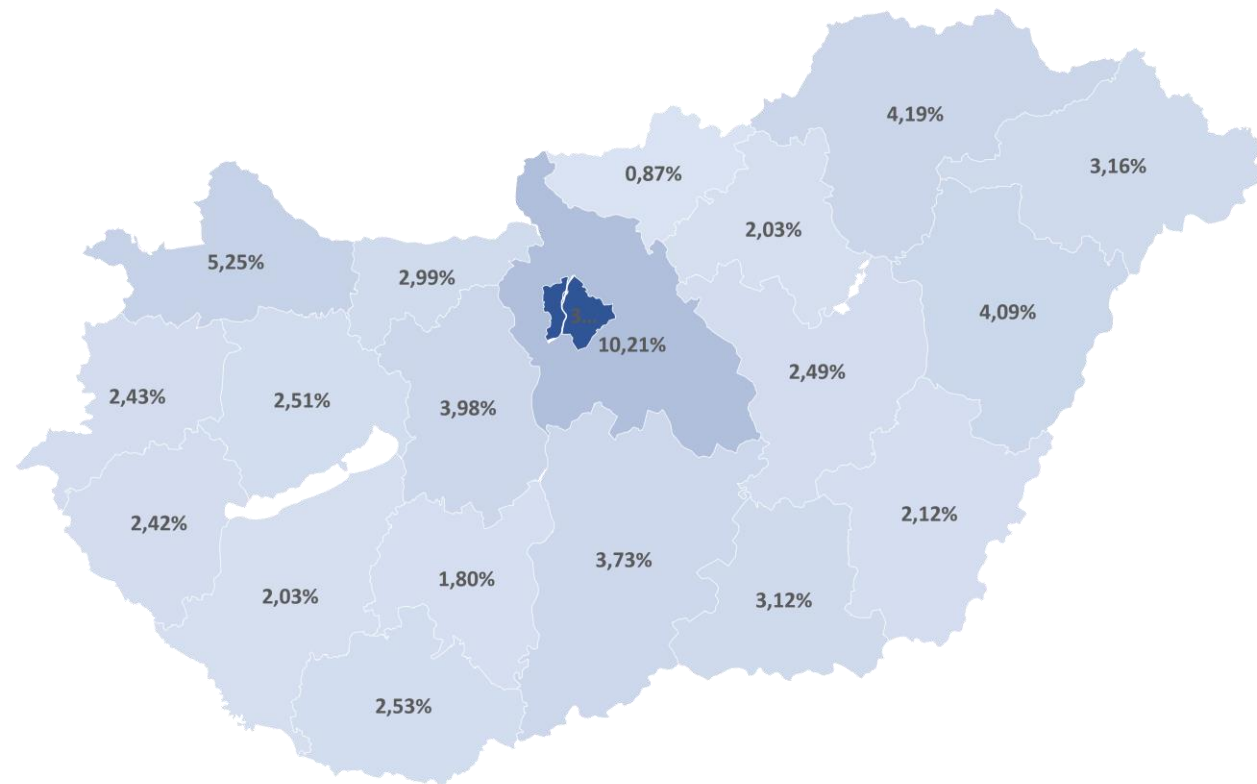
„A szociális szövetkezet célja a hátrányos helyzetben lévő tagjai számára munkafeltételek teremtése, valamint szociális helyzetük javításának egyéb módon történő elősegítése.”

Elsősorban foglalkoztatáspolitikai cél, nagyon erős Önkormányzati befolyással

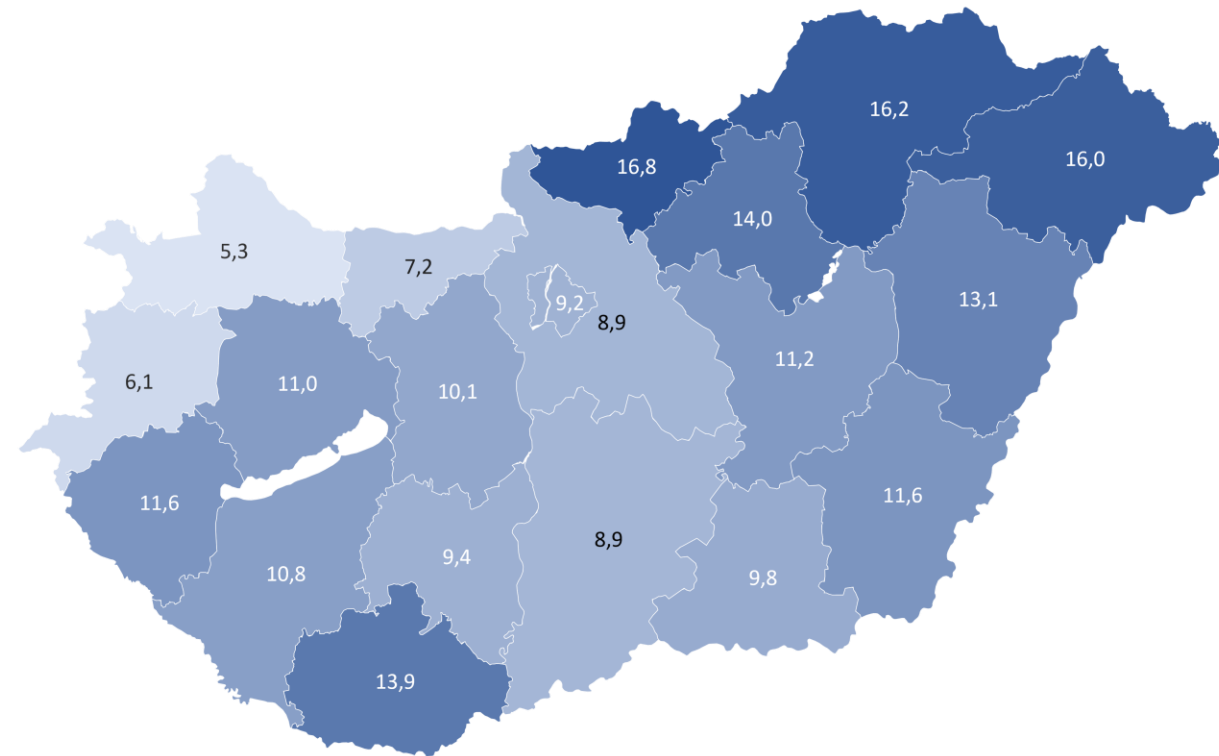

2012 releváns mutatószámai

GDP területi megoszlása 2012

Munkanélküliségi ráta 2012

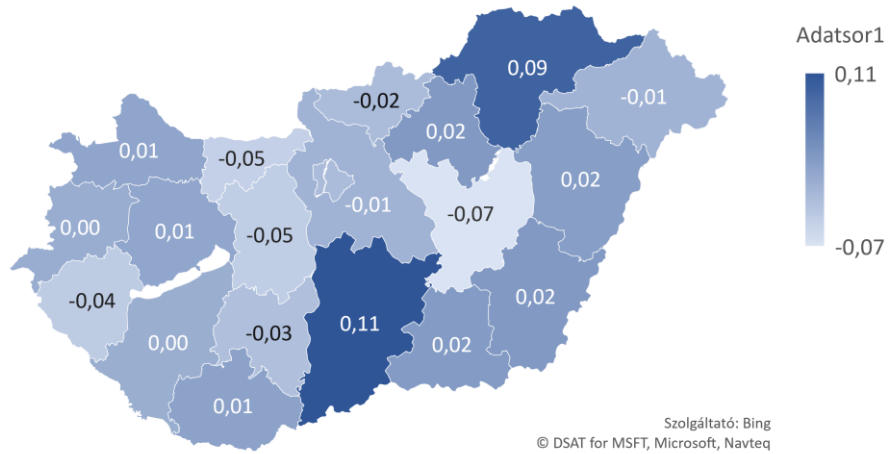
Anyag és módszer

- Szociális szervezetek legyűjtése
 - OPTEN
 - Működő
 - Nevében szerepeljen a „szociális szervezet”
- Vagyoni és jövedelmi adatok
 - ORBIS
 - 2012-2021
- 2012 és 2021 összevetése
- Területi megoszlás (árbevétel, munkaerő)

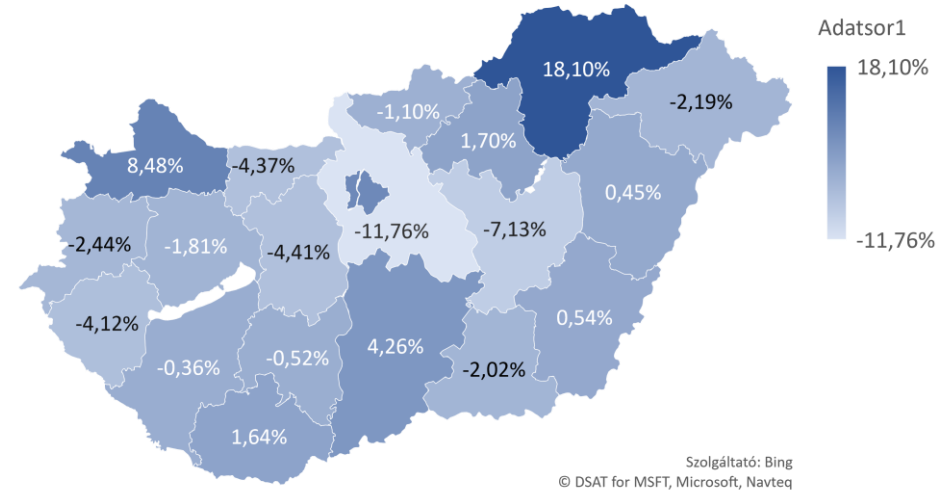

Eredmények

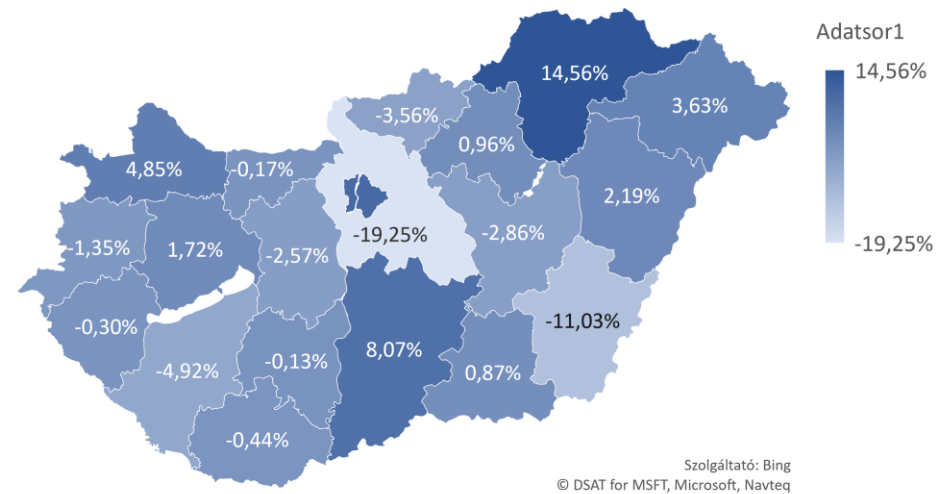
Foglalkoztatott dolgozók területi megoszlásának változása

Kifizetett személy jellegű ráfordítás változása

Árbevétel megoszlás változása

Következtetések

- A 2012-es jogi és finanszírozási változások jelentősen megnövelték a szociális szervezetek számát
- Jelentős részük a fenntartási időszak lejárta után is működik - összeolvadások
- Pozitív hozzájárulás a foglalkoztatottsághoz
 - Több vállalkozás 80→934
 - Magasabb átlagos létszám 2,5→2,7
- Pozitív hozzájárulás a tagok jövedelmi helyzetének javulásához

Köszönjük a figyelmet!

Dániel Zoltán András

daniel.zoltan@gtk.uni-pannon.hu

Molnár Tamás

molnar.tamas@gtk.uni-pannon.hu

Porkoláb Patrícia Fanni

patricia.fanni98@gmail.com